

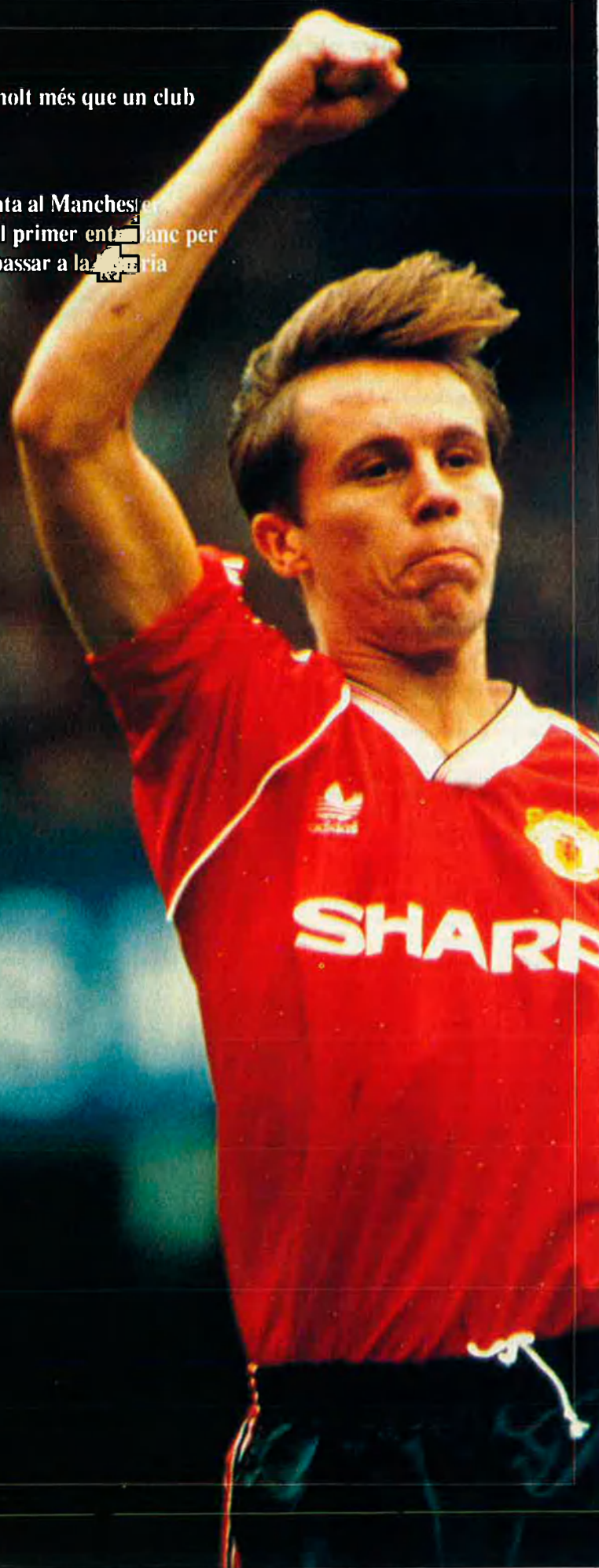
El Manchester United també és molt més que un club

Go on reds!!!

Aquest dimecres, el Barça s'enfronta al Manchester United en la final de la Recopa. El primer enfrentament per al Barça en una setmana que pot passar a la història

No hi ha cap dubte que la Gran Bretanya és un país de tradicions arrelades. Si d'una cosa poden presumir els anglesos és de conduir per l'esquerra quan tot el continent va a l'inrevés i de ser els inventors de l'esport de la pilota rodona, el futbol. Aquesta funció primogènita i l'orgull va fer que, després de la segona guerra mundial i quan les competicions internacionals europees de futbol van posar-se en marxa, els clubs anglesos no volguessin participar-hi. Ells havien de mesurar les seves forces amb equips de l'Europa continental? La Federació Anglesa de Futbol no estava disposada a inscriure els seus equips en les diferents competicions internacionals. El primer que va saltar-se aquesta normativa va ser el Manchester United. Diuen els que els van veure jugar que feien el millor futbol i que estaven disposats a demostrar-ho. Els primers partits van ser terriblement vi-

brants, tant que els Reds, el sobrenom amb què es coneix els jugadors d'aquest equip, van guanyar-se adjectius com "els reis del futbol" o els "reis d'Europa". Eren finals dels cinquanta i semblava que no tenien rivals. El sorteig va fer que a començament de 1958 l'equip del Manchester hagués de jugar els quarts de final contra l'Estrella Roja. Després del partit, però, el destí estava disposat a jugar una de les seves. Quan l'avió de la British Airways on viatjaven els jugadors del Manchester

United intentava enlairar-se de l'aeroport de Munic, va estavellar-se contra una casa. El fred i les males condicions atmosfèriques van fer que es formés gel a les ales de l'avió i l'aparell mai va poder aixecar el vol. En l'accident van morir vint-i-una persones i divuit més van resultar-ne ferides. Entre les víctimes hi havia vuit dels millors jugadors del Manchester United. L'equip que volia ser campió d'Europa aquell any, havia quedat destrossat.

Però el destí va voler que entre la ferralla de l'avió sortissin vius Bobby Charlton, Bill Foulkes i l'ànima i arquitecte d'aquell equip anglès, el tècnic Matt Busby. Les cròniques del moment recorden les cues de més de deu quilòmetres de llargària que van fer-se a l'entrada del cementiri de Manchester. Per molts era la fi d'un gran equip que no havia pogut arribar a ser campió. De resultes d'aquell accident, una mena d'incontrolada onada de simpatia vers el Manchester United va desencadenar-se per tot el país. Una onada de simpatia que es manté i que sens dubte fa que l'equip de la ciutat de Manchester sigui el més popular per tota la Gran Bretanya, un dels que tingui més seguidors i el que té més *supporters* disposats a seguir l'equip on faci falta.

Fa un dia gris sobre Manchester i els

de Matt Busby, quan els del Manchester United eren els pioners i els reis del futbol britànic i europeu. Crec que bona part d'aquest suport ve de la mà de George Best, Bobby Charlton i Dennys Law, aquests homes ho van fer possible i aquesta és la tradició i la grandesa del Manchester United".

Les paraules de Dennys reflecteixen molt bé la realitat. Deu anys després de l'accident aeri de Munic, el tècnic Matt Busby, que sempre va sentir-se responsable de la mort dels seus jugadors per haver-los fet sortir a jugar a Europa, va guanyar per primera vegada la Copa d'Europa amb el Manchester United. Els *Reds* no tenien aquell gran conjunt de finals dels cinquanta, però sí que tenien grans figures com George Best i Bobby Charlton. Era el 29 de maig de 1968, a l'estadi de Wembley, i mentre Best va aixecar la copa de campions d'Europa no va poder evitar de pensar en els seus companys morts deu anys abans en l'accident aeri. La victòria del 68 també era la seva victòria. En una de les parets del camp del Manchester United un rellotge amb la data de l'accident ret homenatge als jugadors morts.

Avui és una tarda de futbol, i sens dubte el camp d'Old Trafford s'omplirà de gom a gom. El marcador electrònic ens informará que 41.172

voltants del Camp d'Old Trafford comencen a estar plens de gent, avui és dia de partit i els *supporters* del Manchester United comencen a desfilar en direcció al camp on juga el seu equip. Dennys és un *supporter* de color que fa temps menjant un entrepà abans d'entrar a veure el partit. Com si no-res ens explica que ha vingut des de Londres per veure jugar el seu equip i que, sempre que pot i troba entrades, es desplaça fins a Manchester per veure jugar els seus colors. Dennys ens confirma el suport tan gran que té el Manchester United: "Això té la seva explicació en el passat, en la història a l'època dels nois

persones presencien el partit. El públic, que pràcticament està sobre els jugadors, comença a cantar i a escri-dassar. La festa és especialment intensa en la zona dels dos gols, darrere de cada porteria. Durant els primers deu minuts, l'equip contrari no deixarà d'escoltar les cançons i els crits de guerra dels fans anglesos. L'infern d'Old Trafford no ha fet més que començar. Un infern que els seguidors del Manchester de bon segur voldrien repetir a Rotterdam.

Poques vegades la història d'una institució esportiva com el Manchester United ha estat tan lligada al desenvolupa-

ment industrial de tota una regió. Era l'any 1878 quan va fundar-se un club de futbol amb el nom de Newton Heath a l'ombra de la companyia de tren de Yorkshire. Darrere la companyia hi havia una personalitat com la de George Stephenson, una mena de mecenes que va posar tots els estris i mitjans necessaris perquè els seus treballadors joves poguessin jugar a futbol. Pocs podien pensar que aquesta era l'hora zero del Manchester United i que les agulles del rellotge havien començat a girar. A hores d'ara el Manchester United és el quart club britànic més poderós i segueix molt de prop el camí que marquen els més forts, com és el cas de l'Arsenal, el Liverpool i el Glasgow Rangers. La força econòmica del club és deguda en bona part a la feina empresarial que ha portat a terme en els últims anys Martin Edwards. Al poc temps, aquest fabricant de diners va decidir vendre's bona part dels negocis familiars i es va començar a dedicar en cos i ànima al club de tota la seva vida. El camp d'Old Trafford és sens dubte un bon exemple de com funciona l'estratificada societat britànica. La gent, els *supporters* més modestos sempre arriben abans i omplen la tenda que hi ha davant del camp, on es comercialitza qualsevol cosa que porta l'anagrama del club. Dins de la tenda no cap ni una agulla. Les paradetes de menjar ràpid i d'entrapans no paren de treballar. Pel carrer venedors ambulants intenten vendre les últimes banderes i bufandes que els queden.

Quan falta poc perquè comenci el partit, arriben els més poderosos. L'aparcament privat que hi ha davant d'Old Trafford s'omple de cotxes luxosos. Executius amb elegants vestits anglesos deixaran els seus Rolls Royce i Jaguars per anar al camp on els espera una luxosa llotja on podran sopar amb estovalles mentre veuen el partit. El camp d'Old Trafford compta amb una mica més d'un centenar de llotges que es lloguen cada temporada. Una de cinc localitats costa unes 800.000 pessetes per temporada, la de vuit places val tres milions de pessetes i la de quatre amb finestra i taula val un milió i quart de pessetes. Martin Edwards és l'home que ha fet rendible el Manchester United, però el seu afany de comercialitzar-ho tot no senta bé a una gran part dels seguidors del club. N'hi ha que es neguen a trencar amb les tradicions només a canvi de diners.

UN TERRATREMOL ANOMENAT
HOOLIGANS

"Són una minoria idiota de fans angle-

sos. No disfruten del futbol, només els agrada provocar problemes. Una vegada vaig tenir problemes amb ells durant un partit contra el Tothemham, van intentar-me pegar, van insultar-me, van envoltar-me per tots els costats. Jo no havia fet res, i volíem pegar-me sense cap raó. A l'últim moment vaig salvar-me de la pallissa gràcies a un policia a cavall. La meua opinió en aquest aspecte és molt clara; no crec que s'hagi de permetre al Liverpool tornar a Europa, perquè els seus fans han espatllat la resta de clubs de futbol anglesos... M'agradaria saber per què hem de pagar per culpa d'ells. No és just". Les paraules són d'un supporter del Manchester United que acusa els seguidors del Liverpool de ser els culpables del *hooliganisme* que hi ha hagut els darrers anys a la Gran Bretanya. Els *supporters* del Liverpool són els que van provocar el drama a l'estadi de Hysel, en què quasi quaranta persones van morir en un allau humana quan estava a punt de començar la final de la Copa d'Europa de Futbol entre el Liverpool i el Juventus.

A partir d'aquell moment, el *hooliganisme* va estendre's com una perillosa taca d'oli. Fins a tal punt de veure la situació que les autoritats britàniques van adoptar un paquet de mesures especials dignes d'una situació d'emergència. Però la fama

Dalt Marc Hugue.

ARXIU

Manchester versus Barcelona, vides paral·leles

Així doncs, com que Manchester és el tipus clàssic de la ciutat industrial moderna i perquè la conec molt bé, tant com si fos la meua ciutat —amb més exactitud que la gran majoria dels seus habitants— ens estendre'm parlant d'ella una mica més. Les ciutats que hi ha al voltant de Manchester no es diferencien gaire —en relació amb els barris obrers— d'aquesta ciutat... Aquests indrets són purament industrials i depenen en tots els afers comercials de Manchester i només són habitats per obrers, fabricants i per comerciants subordinats, mentre que Manchester posseeix també una gran població comercial, especialment de cases de representacions i altres per a la venda a l'engròs. Per això, Bolton, Preston, Wigan Bury, Rochdale, Middelton, Heywood, Oldham, Ashton, Stalybridge, Stockport, etc., encara que són totes ciutats de 35.000, 50.000, 70.000 i fins i tot de 90.000 habitants, són barris obrers ininterromputs només per fàbriques i per alguns carrers distingits. En les zones principals hi ha comerços i algunes vies on

s'han construït, amb forma de vila, els jardins i les cases dels fabricants. Les mateixes ciutats estan construïdes de forma irregular i malament, amb corrals i carrers i carrerons bruts i plens de fum. Pel seu aspecte els edificis semblen inhabitable, construïts amb totxanes que originàriament eren vermelles i que el fum i el temps han tornat totalment negres. En general els soterranis estan habitats. Van construir-se pertot arreu on es podia i en ells habita bona part de la població". Amb aquestes paraules, Frederic Engels, un dels pares del socialisme científic, descriu a finals del segle passat la situació de la classe treballadora a l'Anglaterra de la revolució industrial i, més concretament, a la ciutat de Manchester. La descripció, però, és perfectament aplicable a altres ciutats industrials europees del moment, com és sens dubte el cas de Barcelona. Entre les dues ciutats hi ha forts paral·lelismes històrics.

El Gran Manchester és una de les zones metropolitanes més compactes i habitades de tot el món. Aquesta gran den-

Hooligans, més que mai.

ARXIU

no es pot traure fàcilment de sobre. Durant els anys setanta la fama i la violència dels seguidors del Manchester United feia tancar les portes de les tendes a cada ciutat on aquest equip havia de jugar partits. Era l'època de George Best, un veritable monstre del futbol que dominava la pilota amb la mateixa facilitat que l'ampolla de whisky. Ara la situació sembla que s'ha calmat una mica. Però els que no dormen tranquils són els comerciants de la ciutat holandesa de Rotterdam, que tenen por als incidents que poden provocar els *hooligans* anglesos. De tots és conegut l'especial animadversió mútua que es tenen els *supporters* holandesos i anglesos i que ja han protagonitzat diferents batalles campals. Un noi ros d'uns divuit anys, seguidor del Manchester United, ens ho deia fa uns dies al camp d'Old Trafford: "Mentre no hi hagi problemes, és una cosa molt bona per al Manchester United ser el primer club anglès que arriba a la final d'una competició europea després de la sanció de la UEFA. Hem de ser els ambaixadors del nostre futbol. No ho sé, però potser és una mala decisió jugar la final a Rotterdam, perquè hi haurà molts seguidors holandesos allà, i vostè ja sap el que pot passar... crec que el millor hagués estat jugar el partit en un altre camp i en un altre país".

Daniel Sagaró

sitat de població explica molt directament els canvis demogràfics que ha experimentat aquesta ciutat en els últims anys i entre els quals destaca especialment la gran onada d'immigració, la més alta de totes les ciutats de la Gran Bretanya, que va arribar a Manchester entre els anys 1961 i 1981. Però el creixement de Manchester es fonamenta de mica en mica segles enrere, i molt especialment durant el segle XVIII. És durant aquest període que la ciutat adquireix el seu caràcter urbà i industrial i es porten a terme els canvis necessaris per promoure'n el creixement. La indústria del comerç es desenvolupa a marxes forçades, es construeixen els canals més importants, com el Bridgewater, i s'obren les portes dels primers bancs i de la cambra de comerç. La embranzida definitiva de la revolució industrial havia començat. Les dades són prou il·lustratives: la població creix de 70.000 -l'any 1801- a 544.000 habitants, el ferrocarril en tindrà la culpa. Pels carrers de Manchester circularan els primers vehicles elèctrics, però la veritable força econòmica de la ciutat ve de la indústria tèxtil, dels telers, la llana i el cotó, que la converti-

ran en un dels principals centres de producció de peces de roba de tot el món. Una mena de mirall on, durant tot el segle XIX i XX, la indústria tèxtil catalana es mirarà per tal d'arribar als seus nivells de producció.

Però, mentre Manchester assolí un nivell de desenvolupament industrial i comercial realment envejable en la primera meitat del segle passat, la pobresa i la manca de menjar fan esclatar sovint bona part de la població que viu en situacions infrahumanes en una ciutat congestionada. Les condicions deplorables en què vivia la població treballadora queden perfectament reflectides en les investigacions fetes per la Literary & Philosophical Society i per la Manchester Statistical Society, fundada l'any 1833. Però potser el treball més important sobre la situació dels treballadors de les indústries tèxtils i que va despertar les consciències de molta gent va ser el que va elaborar Sir James Kay-Shuttleworth, anomenat *Les condicions morals i físiques de les classes treballadores a les fàbriques de cotó*. En aquest document, Sir James Kay-Shuttleworth descrivia amb grans detalls la situació infernal de

les fàbriques i de les barriades on vivia la classe treballadora.

Però la situació que hem descrit abans no és nova, i podria aplicar-se perfectament a altres ciutats industrials del moment, com el cas de Barcelona, que en el mateix període de temps va viure situacions de pobresa molt semblants a les de Manchester. Els paral·lelismes entre les dues ciutats són fàcils de fer, però de fet són una realitat, les dues ciutats són dos importants nuclis industrials que han crescut paral·lelament en el temps. La sort i el destí han volgut que els equips de futbol del F.C. Barcelona i el Manchester United juguin la final de la recopa europea el pròxim dimecres 15 de maig. Els equips de dues ciutats que tenen, a banda de la història, moltes coses en comú. Les dues són dos importants nuclis urbans i industrials. Barcelona serà seu dels Jocs Olímpics del 92, Manchester vol optar a aquesta nominació l'any 2.000. Les dues ciutats creixen a un ritme frenètic i les dues han estat seu de bona part de la classe obrera dels seus respectius països. La història de vegades sembla voler jugar al daus.

David Ballester. Historiador.